Bewoners Belangenvereniging Bockhorst

Hoofdpunten: Kwakende wijkbewoners?
Redactie krimpt in!
Zadeltas met grijstint!

Bockepraat

Jaargang 27 | nr 03 | 2008

Bewoners Belangenvereniging Bockhorst

Opgericht 18 mei 1982
K.v.K. Nummer : V 446732
Gironummer : 5372501

BESTUUR
Voorzitter:
Vacant!

Penningmeester:
Jan Verbooy
Luchtmansplein 9
☎ 576.14.56
penningmeesterbbb@gmail.com

Secretaris:
Jacqueline Hooymans
Luchtmansplein 3
☎ 576.96.19
secretarisbbb@gmail.com

Commissie Algemene Zaken:
Renate Tuijten
Luchtmansplein 11
☎ 532.29.51

KINDER-FEESTCOMMISSIE
Ruud Stevers
H. v. Woerdenstraat 83
☎ 531.04.65

VOLWASSENEN-FEESTCOMMISSIE
Freek de Bruijn
Sijthoffstraat 31
☎ 341.04.50

LEDENADMINISTRATIE
Voor adreswijzigingen, aanmeldingen, wijzigingen gezins-samenstelling, geboortes etc.:
Jacqueline Hooymans
Luchtmansplein 3
☎ 576.96.19
secretarisbbb@gmail.com

BEHEER SITE BBBOCKHORST.NL
Sietse de Boer
webmasterbbb@gmail.com
Geert Jansen

BOCKEPRAAT
Eindredactie:
Loes de Blok
Luchtmansplein 9
☎ 576.14.56
bbbredactie@gmail.com
Nel van der Put
Luchtmansplein 29
☎ 521.59.67

REDACTIELEDEN:
Melanie Blom
Ine van Egmond

WIJKBUREAU POLITIE
Team Leiden-West
Ina Boudier Bakkerplein 1
2231 HE Leiden
☎ 0900-8844

Wijkagenten:
Leon Luyten
Hans Groeneweg
Arthur v.d. Linden
☎ 0900-8844

TEAM WEST
Afd. Realisatie
Marjolein Pijnacker
Adm. Banckertweg 15
☎ 516.78.10

LEIDSE WELZIJNSORGANISATIE(LWO)
Buurthuis Morschwijk
Topaaslaan 19
☎ 576.56.56

Bockepraat, blad van de Bewoners Belangenvereniging Bockhorst, wordt gedrukt bij:

REPROCENTRUM RC
Flevoweg 5, 2318 BZ Leiden
Telefoon 071 - 52 41 948
Fax 071 - 52 41 948

Voorwoord

Voor u ligt alweer de 3de Bockepraat van dit jaar. We zitten alweer in de herfst als u dit krantje leest. De blaadjes van de bomen gaan vallen, maar de blaadjes van dit krantje zijn stevig vastgeniet.

Wij willen u alvast wijzen op de Algemene Ledenvergadering (ALV) op maandag 13 oktober. In Buurthuis de Morschwijk om 20 uur. Kleine zaal. Het is slechts éénmaal per jaar en wij hopen op een goede opkomst. Komt u ook? U kunt daar meepraten over het voortbestaan van de vereniging. Wij zoeken nog steeds een voorzitter. Wie wil?

Een ander punt van zorg is het ledenaantal van onze redactie. Mieke van der Put heeft ons krantje helaas verlaten na 20 jaar noest meedenken. Een afscheidsartikel ziet u verderop. Wij staan ervoor open als u een artikel of onderwerp aanlevert of plaatsneemt in onze gezellige redactie. Binnenin hierover meer. Enige Wordkennis is aan te raden, maar u mag ook een cursus Word volgen op onze kosten als u dit niet genoeg beheerst. Zin hebben iets te schrijven voor uw wijkbewoners is een pré.

Smulpaap Zadeltas heeft een oplossing gevonden voor de aanstaande grijze golf medewerkers. Leest u maar.

Wist u dat 2008 is uitgeroepen tot jaar van de kikker? Regelmatig vind ik in huis zo'n klein exemplaar dat hier in onze wijk veel rondhipt. Een lang artikel hierover in dit krantje. Een kikker is tegenwoordig beschermd. Maar ik gruw ervan, zoals mijn buren maar al te goed weten, als ze weer eens worden ingezet om er één te vangen in mijn huis. Mijn katten zijn kennelijk goed op de hoogte van de beschermde status van deze diertjes, want ze talen er niet naar. Sterker nog: ze lopen er met een grote boog omheen.

Verder een artikel over de Rijnlandroute en één over de RijnGouwelijn. Kent u het verschil niet, dan heeft u nu de kans uw kennis up to date bij te spijkeren.

De beheerders van de website: www.bbbockhorst.nl wachten met smart op uw inbreng! Heeft u nog foto's van de wijk of van een wijkfeest? Lever ze in bij de beheerders: Sietse de Boer en Geert Jansen.

Loes de Blok

Inleverdatum volgende Bockepraat:

Vóór 4 november 2008

Luchtmansplein 9
ldeblok@hitenter.nl

Bericht van de redactie

Zoals jullie elders in deze bockepraat kunnen lezen, krimpt de redactie van de Bockpraat opnieuw in door het vertrek van Mieke.
We zijn nog met z'n vieren en eigenlijk zijn we zeer gedreven om deze nuttige wijkkrant in ere te houden. We hebben er met steeds veel plezier aan gewerkt.
Al kort na de opbouw van de wijk zijn we gestart. Drie van ons zijn er al jarenlang bij, de vierde sinds 3 jaar sinds de digitale versie van de krant.

We zijn een leuke ploeg en er is een leuke sfeer onder elkaar.

Waarom dan toch dit bericht ?

We merken dat de swing er een beetje uit raakt. Met moeite sprokkelen we alle nieuwtjes en wetenswaardigheden bij elkaar, 'n puzzeltje, de kinder pagina en soms 'n artikel op de krant wat op te leuken.

De adverteerders hebben een grote plek en zijn zeer blij dat wij hun artikel of bedrijf bij de Bockhorsters in beeld brengen.

Toch kunnen wij als redactie alleen maar werken met materiaal, naast wat wij belangrijk vinden, ook door de bewoners aangeleverd wordt.

Hier zit dan ook het knelpunt. Naast de artikelen van "Zadeltas" (één van de bewoners van de wijk), komt er zelden een reactie.
Als redactie vragen wij ons dan ook af of deze bockepraat nog wel zin heeft. We zouden het zeer jammer vinden als we het blad moeten opheffen. Het zou ons erg aan ons hart gaan. We hebben echter voeding nodig om het vol te houden.

We willen dan ook graag een reactie van u op dit bericht, gaan we wel of niet door?
We willen het horen.

Wij willen wel doorgaan, u ook ?
Laat het ons weten !
Uw reactie graag naar: loesdeblok@administratiecollectief.nl
nel@putvander.demon.nl

De redactie

Mieke Succes

De redactie van de Bockepraat slinkt verder in.
Na Jacqueline, die we nog steeds missen, gaat ook Mieke van der Put ons verlaten.
Meer dan 20 jaar heeft zij met hart en ziel gewerkt om van de Bockepraat een leuk wijkkrantje te maken.

Mieke, was een van de trouwe medewerkers en we hebben heel leuk met haar gewerkt.
Haar humor, lach en gemopper, zullen we missen.
Wij als redactie balen wel 'n beetje maar wensen je, en natuurlijk je lieve hondje (Goofy), veel plezier.

De redactie van de bockepraat

?

te koop: winterbanden op
stalen 4 gaats velgen.
Vredestein Snowtrack
Maat 195/60R15
Te gebruiken voor o.a.
Opel Astra.
Waar: Luchtmansplein 6
Telefoon 5765477

4x

?

Gevraagd:
Klusjesman om
zolder af te
timmeren.
Tel: 5215967

?

?

Gevraagd:
Vrijwilliger om
barbeque
op het luchtmanspl.
te organiseren
071-5215967

Te koop:
Novotex kleurentv,
35x32 cm.
Klein tv-tje voor een
tienerkamer of slaap-
kamer €15,--
JVC videorec. €10,--
In één koop €20,--
Tel 5761456
Luchtmansplein 9

Te koop:
Camping-koelkastje
Inhoud 36 liter
Zowel op elektra als
op gas €10,--
Luchtmanspl.3
Tel 5769619

Te koop:
Vouwwagen/aanhangwagen
Walker Doublette
Bouwjaar 1984
6 slaapplaatsen
Grote voortent
Vraagprijs €50,--
Voor informatie:
Luchtmanspl. 3
Tel: 5769619

Gratis:
1 teac dubbel
cassettedeck
1 Teac tuner
2 toetsenborden
Monitor LG
Luchtmansplein 9
Tel 5761456

Te koop:
SLEE
t.e.a.b
Luchtmanspl. 3
Tel: 5769619

Te koop:
Diverse kampeerart.
servies, pannen
gastenkjes, 3-pits gas-
stel kastjes etc
tegen elk aannemelijk bod
Luchtmanspl. 3
Tel: 5769619

RIJNGOUWELIJN

De provincie en de gemeente Leiden zijn het in juli j.l. op hoofdlijnen eens geworden over de route van de RijnGouwelijn door Leiden. Het heeft even geduurd, maar de tram komt er nu met wederzijds goedvinden. Vanaf 2015 rijdt de RijnGouwelijn vanaf Station Lammenschans over de Hooigracht, Langegracht en Schuttersveld naar Leiden CS. Wanneer echter bij het uitwerken van de kostenraming van het definitieve ontwerp eind dit jaar blijkt dat de kosten hoger zijn dan € 91 miljoen, wordt alsnog uitgeweken naar de Breestraat.
Het Breestraat tracé kost € 70,6 miljoen en naar verwachting kost het tracé over de Hooigracht € 83,3 miljoen. Pas nadat zaken als verkeersveiligheid, inpassing in het wegprofiel en onderzoek naar de stevigheid van de bodem verder zijn uitgewerkt, wordt duidelijk of het tracé waarover nu een akkoord is bereikt niet duurder is dan € 91 miljoen.
De Leidse wethouder John Steegh en gedeputeerde Asje van Dijk zijn tevreden met het resultaat.

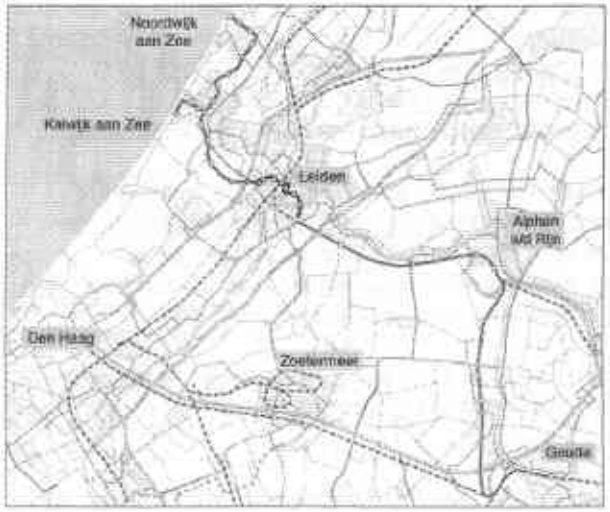

Gedeputeerde Asje van Dijk zegt hierover in een column:

Den Haag – Zeer recentelijk hebben het Leids college van B&W en Gedeputeerde Staten zich uitgesproken over het tracé via de Hooigracht in Leiden. Ik ben blij met dit tussenresultaat waar we allebei achter staan. We zetten daarmee een goede stap vooruit om maatschappelijke problemen in de Leidse regio aan te pakken. Er is een totaalpakket aan maatregelen bedacht, waarbij de binnenstad van Leiden verkeersveiliger wordt en de regio uiteindelijk beter bereikbaar. Het is goed dat we hebben kunnen voorkomen dat de provincie en de gemeente Leiden in een juridische strijd terecht zijn gekomen. Het had een heleboel tijd en geld gekost en dat was voor niemand goed geweest. Toch wil ik benadrukken dat, ondanks mijn hoopvolle stemming over het akkoord, het tracé door de Breestraat nog steeds niet helemaal van tafel is. Wanneer het aanleggen van de tram over het Hooigracht tracé meer dan € 91 miljoen kost, gaat de RijnGouwelijn alsnog door de Breestraat. Het zou namelijk betekenen dat de RijnGouwelijn ruim 30% duurder uitvalt dan gepland en dat is niet verantwoord. Tot het einde van het jaar gaan we hard aan de slag met het uitwerken van het definitieve ontwerp; van hoofdlijnen tot details. Leiden en de provincie hebben samen gekozen voor de belangen van Leiden en de regio en niet voor eindeloos getouwtrek.
Aan het einde van dit jaar zal blijken of dit een goede keuze is geweest.

Bron: Nieuwsbrief 7-2008 RijnGouwelijn, uitgegeven door Provincie Zuid Holland

Initiatieven voor alternatieve oplossingen voor de Rijnlandroute

De besluitvorming m.b.t. de Rijnlandroute komt in een belangrijk stadium. Op 11 juni 2008 vergadert de Statencommissie Mobiliteit, Kennis en Economie over het voorkeurstracé van Gedeputeerde Staten voor de Rijnlandroute. Deze commissie brengt ook een advies uit aan Provinciale Staten. Die nemen op 25 juni een besluit over het door de provincie voorgestelde voorkeurstracé, dat loopt vanaf de A4 via de gemeente Voorschoten ten zuiden van de bebouwde kom van Leiden, langs de Stevenshof, door naar Katwijk. Het tracé is daarbij zoveel mogelijk gebundeld met de A44 en de N206.

Het voorkeurstraject is gekozen uit een aantal alternatieve tracés (1) die door de provincie onderzocht zijn. Tegen het gekozen traject, een bovengrondse weg door Voorschoten en langs de Stevenshof, is zeer veel oppositie ontstaan.
Voorschoten verzet zich met hand en tand tegen het gekozen tracé. Eind 2006 kwam men met een voorstel voor een tunnel onder de Korte vliet en de Oude rijn, met een bovengrondse aftakking naar de Haagweg. De reacties van Voorschoten hebben een groot NIMBY(not in my backyard) gehalte en zien het vooral als een Leids probleem. Op de site van Voorschoten (2) staat uitgebreid gedocumenteerd wat er speelt, inclusief documentatie van andere instanties o.a. Leiden. (Op de site van Leiden wordt in het geheel geen melding gemaakt van de Rijnlandroute als zodanig)

De afdeling Leiden van D66 heeft het initiatief genomen om de tunnelvarianten nogmaals onder de aandacht te brengen als een "redelijk alternatief", de zogenaamde Rembrandttunnel (3). Vrijdag 6 juni jl. zijn de 3 alternatieven door D66 in de raadzaal van het stadhuis gepresenteerd. Deze alternatieven zullen ook aan de Provincie gepresenteerd worden. Van de voorgestelde alternatieven is nog geen financiële onderbouwing bijgevoegd.
Ook de bewoners van de Stevenshof zijn in actie gekomen tegen het voorkeurstraject van de provincie. Zij hebben een verkenning gemaakt van alternatieve oplossingen: Alternatieven voor de Rijnlandroute (4), die op 27 mei jl. gepresenteerd zijn. Er is een alternatief voor een verdiepte halfgesloten tunnel onder de Churchilllaan en een overkluizing van de Dr. Lelylaan. Verder zijn er 4 alternatieven voor tunnel varianten uitgewerkt. Tevens is er een schatting van de kosten gemaakt voor alle voorgestelde alternatieven.

In beide alternatieve voorstellen is een variant opgenomen die de A4/N11 via een tunnel onder de spoorlijn verbindt met de Plesmanlaan en de A44. Van alle aangereikte alternatieve oplossingen zijn dit de meest elegante.

Bovenstaande alternatieven zijn allemaal oplossingen voor de langere termijn. Op de korte termijn levert dat geen verlichting van de huidige verkeersafhandeling. De Europaweg blijft een bottleneck voor de toegang tot Leiden en Voorschoten. Van het verkeer dat de Lammebrug passeert gaat ca 33% de stad in, 33% de Churchilllaan op en 33% gaat door naar Voorschoten. Splitsing van deze stromen op kortere termijn kan de verkeersafhandeling sterk verbeteren.
Daarnaast zou het raadzaam zijn, dat de gemeente Leiden de verkeerslichten op de Churchilllaan zodanig instelt dat het verkeer zonder oponthoud van de Voorschoterweg naar de Dr. Lelylaan kan doorstromen. Met constante lagere snelheid komt dit ook de luchtkwaliteit op de Churchilllaan ten goede.

Hierbij de sites waar aan gerefereerd wordt :
1) http://www.zuid-holland.nl/index/overzicht alle themas/thema verkeer vervoer/content wegverkeer/content rijnlandroute.htm
2) http://www.voorschoten.nl/Bouwprojecten_en_plannen/RijnlandRoute/
3) http://www.rembrandttunnel.nl/uploads/documents/rembrandttunnel.pdf
4) http://www.wijkraadstevenshof.nl

Bron: de Coerant, wijkblad van vereniging de Coebel. Zomer 2008.

Contactpersoon voor onze wijk: Henk Jan Visser, tel: 5322951.

Zadeltas

Nog even en het wordt grijs op de werkvloer

Door de krappe arbeidsmarkt zijn senioren steeds aantrekkelijker voor werkgevers. Ze hebben veel ervaring en zijn flexibel inzetbaar!

Met pensioen of toch een paar jaar werken? Voor deze vraag worden veel ouderen gesteld. Om de kosten van de vergrijzing terug te dringen, zouden meer mensen langer moeten werken. Nu hebben honderdduizend 65-plussers, en naar schatting ongeveer evenveel pré-pensionada,s een betaalde baan.
Maar een rechtspositie hebben zij niet.
Daarom is achter de garaniums zitten voor de meeste pensioengerechtigden nog steeds een aantrekkelijke optie.

De algemene vakbond LBV en de werkgeversorganisatie hebben een CAO afgesloten die daarin verandering moet brengen.
Deze CAO, die onder andere vastlegt dat ook doorwerkers onder de Ziektewet en verzekeringen vallen geldt voor alle bedrijfstakken en functies.

Onder de huidige regels zijn werkgevers niet eens verplicht hen het minimumloon te betalen, laat staan bijscholing of vakantiegeld. Heel bijzonder is de onbeperkte flexibiliteit. Beide partijen kunnen het contract steeds met drie maanden verlengen. Ook zijn de loonkosten lager omdat de doorwerkers geen sociale premies meer betalen. Zo kan de werknemer een paar maanden op reis gaan. Ook kunnen werkgevers de doorwerkers niet verplichten om vijf dagen per week en op zon-en feestdagen te werken.
Mensen die nog willen en kunnen doorwerken moeten beloond worden.

Er zijn op dit moment nog geen werkgevers die het een slecht initiatief vinden.

Voor u gelezen
Smulpaap Zadeltas

Hippen ze bij u ook?

De Bockhorst is een kikkerrijke wijk. Regelmatig zie ik een donkere vlek in mijn huis, en bij nadere inspectie, blijkt het weer een kikkertje. En ze zijn nog beschermd ook. 2008 is uitgeroepen tot jaar van de kikker. Tijd dus om eens een stukje te schrijven over deze (brr) aparte beestjes.

Kikkers (Anura) zijn één van de drie groepen van amfibieën, naast de salamanders(Urodela) en de wormsalamanders (Gymnophiona). Kikkers hebben zonder uitzondering een afgeplat, peer-vormig lichaam, lange achterpoten en uitpuilende ogen. Kikkers zijn koudbloedig, hebben een vrijwel wereldwijde verspreiding en leven in uiteenlopende habitats. Er zijn ongeveer 5450 verschillende soorten kikkers, waarvan sommige soorten **pad** worden genoemd maar dit heeft tegenwoordig geen wetenschappelijke basis. In dit artikel worden alle soorten daarom verder met *kikker* aangeduid.

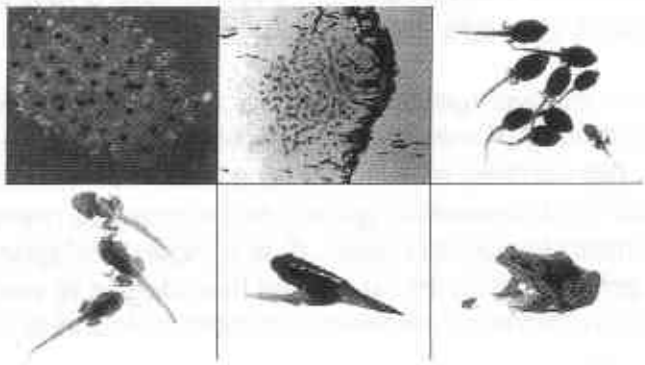

Kikkers zijn uniek in vergelijking met andere dieren als het gaat om de ontwikkeling; ze kennen een volledige metamorfose waarbij de larvale vorm er totaal anders uitziet dan de volwassen vorm. Andere typische kenmerken zijn het skelet, dat vele ingrijpende veranderingen heeft ondergaan door de springende levenswijze, de ademhaling die deels via de huid verloopt en het vermogen om met de keel geluiden te produceren die per soort verschillen.

De herkomst van de Nederlandse naam kikvors is niet duidelijk; de naam ***vors*** of ***vorse*** lijkt op het Duitse *Frosch* en het Engelse *frog*, maar de herkomst van het Nederlandse woord is onzeker.

De wetenschappelijke naam Anura betekent letterlijk *zonder* (an) *staart* (ura), dit is het grootste verschil met alle andere amfibieën die een relatief lange staart hebben. Kikkers ontwikkelen als larve wel een staart maar deze gaat weer verloren bij de metamorfose.

Verspreidingsgebied:

In Europa leven ongeveer 50 soorten, waarvan er een aantal ook in Nederland en België voorkomt. In gematigde streken zoals West-Europa komen relatief minder soorten voor dan in tropische streken. Vrijwel alle soorten die in de Benelux voorkomen zijn vrij zeldzaam tot sterk bedreigd, allemaal zijn ze beschermd en staan op de rode lijst. Voor veel soorten geldt echter dat ze in andere delen van Europa nog algemeen voorkomen. Opmerkelijk is dat het met een aantal soorten in Nederland beter gaat de laatste tijd, omdat natuurbeheer zijn vruchten af begint te werpen.

Habitat

Kikkers kunnen in vrijwel alle habitats overleven dankzij hun goed ontwikkelde aanpassingsvermogen. De enige plaats waar ze niet kunnen leven is de zee, en veel soorten kunnen slecht tegen zout water, al is er bij enkele soorten enige

tolerantie, zelfs voor de zich ontwikkelende larven.

Vrijwel alle kikkers leven wel in vochtige omstandigheden maar betreden alleen in de voortplantingstijd het water om de eieren af te zetten. Ze zijn daarom vaak te vinden bij het water, maar veel van deze soorten zijn voornamelijk landbewonend. Ze betreden het water buiten de voortplantingstijd alleen bij gevaar om te ontsnappen aan vijanden.

Kikkers zijn er in vele vormen en maten, met name de lengte kan variëren. De kleinste soorten bereiken een lengte van ongeveer een centimeter en een gewicht van een paar gram, de grootste worden tientallen centimeters lang en bereiken een gewicht van meer dan een kilo.

Kikkers hebben een peervormig, afgeplat lichaam met een niet door een hals ingesnoerde kop, wat de bewegingsvrijheid van de kop sterk beperkt, en een brede bek. Er zijn wel enkele uitzonderingen, de tongloze kikkers en de klauwkikkers hebben een zeer sterk afgeplat lichaam en wijken hiermee af van alle andere families. De trommelvliezen of tympanen zijn bij veel soorten goed te zien. De ogen puilen duidelijk uit en staan aan de bovenkant van de kop maar ze zijn vanaf de bovenzijde niet te zien en bedekt door de oogleden, alleen bij soorten die meer in het water leven zijn de ogen wat naar boven geplaatst.

De poten dragen lange tenen, al dan niet met zwemvliezen of hechtschijven. Opvallend zijn de relatief veel grotere achterpoten ten opzichte van de voorpoten, dit komt ook voor bij andere amfibieën zoals de salamanders. De achterpoten van de kikvorsachtigen zijn grotendeels onder het lichaam gevouwen in rust, de voorpoten zijn ondanks hun kleinere lengte vaak beter zichtbaar. Bij veel soorten die een camouflagekleur dragen als groen, bruin of grijs, is de binnenzijde van de dijen fel geel of rood gekleurd, dit dient om vijanden af te schrikken.

Thermoregulatie

In gebieden waar het vaak aanhoudend koud is, zoals gedurende de winters in de Lage Landen, schuilen kikkers maandenlang in een sluimertoestand onder boomstronken of zelfgegraven holletjes of soms in de modder van oppervlaktewateren, dit wordt de winterslaap genoemd.

Sommige kikkers zijn zo goed op koude aangepast dat ze temperaturen kunnen overleven onder het vriespunt waarbij delen van het lichaam bevriezen. De temperatuur kan hierbij dalen tot -6 graden Celsius, waarbij 65% van het water in het lichaam bevriest. In het voorjaar ontdooit de kikker en komt weer tot leven. De kikker overleeft dergelijke lagere temperaturen door de suikers in het bloed als antivries te gebruiken. De lever van het dier bevriest als laatste, dit orgaan maakt dan ook de suikers aan die de ijsvorming tegengaat. Deze opmerkelijke eigenschap is al lang bekend en werd al beschreven in 1747. Maar als ze bevriezen overleven ze dit niet.

Voedsel en jacht

De larven van kikkers leven voornamelijk van plantaardig materiaal en dode plantaardige en dierlijke delen in het water, die verkleind worden met de rijen tandjes op de onder- en bovenlip. Enkele soorten eten kleine levende diertjes die worden opgezogen met de bek en in stromende beken levende kikkervisjes filteren voedseldeeltjes uit het water. Gemetamorfoseerde exemplaren zijn nog klein en eten kleine terrestrische diertjes als luizen en mijten. Volwassen kikkers zijn zonder uitzondering carnivoor en

leven van ongewervelden, meestal insecten en de larven, wormen, spinnen en (naakt)slakken. In principe pakken kikkers alles wat ze kunnen overmeesteren, dit heeft te maken met hun slechte gezichtsvermogen en het feit dat ze in een reflex toehappen; alles wat een mogelijke prooi is wordt met de relatief brede bek opgeslokt. Grotere soorten grijpen daarom ook wel kleine knaagdieren, andere kikkers, vissen, jonge vogels of kleine reptielen, maar nooit als hoofdvoedsel. Enkele soorten hebben zich gespecialiseerd in een bepaalde groep prooidieren, zoals muggen, kleine kreeftachtigen of mieren. Kikkers zijn opportunistische jagers die alleen bewegende dingen zien, ze zijn daarom niet kieskeurig en pakken alles wat beweegt. Als een prooi langsloopt wordt deze in een reflex gegrepen, als de prooi verder weg is kruipt of springt de kikker dichterbij. De prooien worden vaak gevangen met behulp van een kleverige tong die snel en gericht kan worden weggeschoten en weer ingetrokken, net zoals bij kameleons. De tong grijpt de prooi en trekt deze in de bek in een tijdsbestek van minder dan een seconde. Uit videobeelden blijkt dat de kikker de prooi met gesloten ogen beschiet, waardoor deze van te voren moet worden gelokaliseerd. Er zijn ook tongloze kikkers (Pipidae), die de prooi met de vingers naar binnen moeten proppen. Andere soorten, zoals de schijftongkikkers, hebben wel een tong maar deze is vastgegroeid met de bek en kan niet worden uitgestoken.

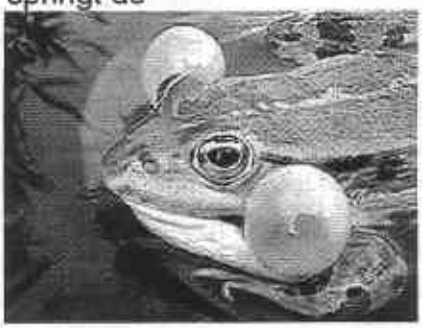

Kikkers hebben vaak kleine tandjes in de bovenkaak die niet dienen om te snijden of malen, maar om de prooi vast te houden, grotere prooien worden met de bek vastgegrepen. Vanwege het ontbreken van malende tanden wordt de prooi altijd in één keer opgeslokt, soms terwijl deze nog tegenspartelt. Bij het verzwelgen van de prooi worden de oogballen gebruikt; deze worden naar beneden gedrukt om de prooi in de keel te duwen. Veel soorten die grotere prooien eten hebben een opvallend brede bek met zeer krachtige kaakspieren zodat de prooi niet kan ontsnappen.

Voortplanting

Kikkers lokken elkaar niet met kleuren, geuren of bepaald gedrag, maar door paargeluiden die geproduceerd worden door lucht uit de longen langs het strottenhoofd te persen die de stembanden doen trillen. Het geluid wordt versterkt door de zogenaamde **kwaakblaas**, die dient als klankkast en kan bestaan uit een enkele blaas onder de keel of een gepaarde blaas aan weerszijden van de kop. De lucht in de kwaakblaas ontsnapt niet via de neusgaten of mond, maar wordt teruggevoerd in de longen om zo lucht en energie te sparen. Het kwaken is een relatief energieverslindende bezigheid voor de kikker, die zijn reserves bij alle andere activiteiten in zijn leven juist zo veel mogelijk spaart.

Alle kikkers kunnen kwaken, dit zijn in de regel de mannetjes. Iedere soort heeft zijn eigen toonhoogte, frequentie en duur van de roep, zo lokt een mannetje geen vrouwtjes van de verkeerde soort. Een sterk opgeblazen kwaakblaas is vaak bijna doorzichtig en sommige soorten kunnen de kwaakblaas zo ver opblazen dat deze bijna net zo groot is als de kikker zelf en het dier lijkt te ontploffen, een voorbeeld is de soort *Anaxyrus quercicus*.

Omdat kikkers een uitwendige bevruchting kennen, maken ze gebruik van een zogenaamde paargreep of

amplexus, waarbij het mannetje altijd bovenop zit. Tijdens dit reflex verkrampen de voorpoten van het mannetje, waardoor hij goed vastgeklemd zit. Een nadeel is dat de wellustige mannetjes soms niet zo nauw kijken en een verkeerde soort aanklampen, dit kan zelfs een andere diersoort zijn zoals een salamander of een vis.

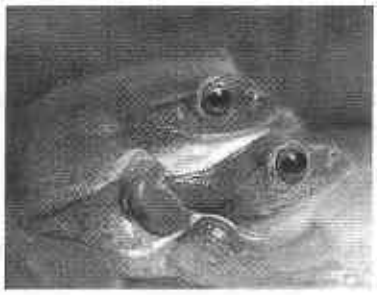

De eigenlijke bevruchting vindt in de regel onder water plaats, het vrouwtje kromt haar rug wat een voorbode is van de eiafzet en het mannetje aanzet tot het uitscheiden van zijn sperma. De mannetjes mengen pas tijdens de ei-afzet hun sperma met de onbevruchte eieren van de vrouwtjes. Zodra de eieren uit het vrouwtje glijden, laat het mannetje zijn zaad lopen, zodat zoveel mogelijk eieren worden bevrucht. Er zijn maar enkele soorten waarvan bekend is dat ze een inwendige bevruchting kennen, bijvoorbeeld de soorten uit het geslacht *Nectophrynoides* en de staartkikker (*Ascaphus truei*). De mannetjes van deze laatste soort hebben een gespierde, staart-achtige structuur aan de achterzijde, die wordt ingebracht bij het vrouwtje. Dit functioneel gezien op een penis lijkend orgaan is een aanpassing op de snel stromende beken waar de kikker in leeft, het sperma zou bij een normale bevruchting snel wegspoelen.

Ontwikkeling

De eieren van kikkers zijn meestal doorzichtig en gelatineus, ze worden afgezet in grote, ovale massa's, in kleine klompjes of in snoeren. Het aantal varieert van enkele tientallen tot honderden en kan oplopen tot duizenden eieren per legsel. De eieren hebben een dun, vliezig omhulsel dat wordt aangemaakt door de eileiders en opzwelt zodra het met water in contact komt. De eieren worden vaak aan planten bevestigd zodat de embryo's meer zuurstof verkrijgen. Afhankelijk van de soort is de incubatietijd ongeveer enkele dagen.

Nadat het embryonale stadium is doorlopen komen de eieren uit en verschijnen de **kikkervisjes**, de nog pootloze maar van kieuwen voorziene larven leven de eerste dagen van de dooier. Het zijn eerst nog kleine, pootloze zwarte, wormachtige diertjes met kleine kieuwen. Kikkervisjes van sommige soorten zijn ongepigmenteerd en bijna doorzichtig.

Na enige tijd ontwikkelen zich de achterpoten en later komen de voorpoten tevoorschijn. De voorpoten groeien net zo snel als de achterpoten maar zijn de eerste tijd niet zichtbaar omdat ze zich ontwikkelen in de kieuwzakken en zijn dus niet te zien tot ze uiteindelijk 'doorbreken'. Later verdwijnen de kieuwen en staart, de bijna volledig ontwikkelde larven kruipen dan op het land en lijken uiterlijk al op een kikker, hoewel ze nog niet geslachtsrijp zijn. Bij de meeste soorten duurt de embryonale en larvale ontwikkeling enkele weken tot maanden, andere kikkers kennen een jarenlang larvaal stadium, wat vaak te maken heeft met een lage temperatuur wat een grote invloed heeft op de ontwikkelingsduur.

Verdediging

Kikkers kennen meestal geen actieve verdediging; ze hebben een schutkleur en blijven stil zitten in de hoop niet te worden opgemerkt.

Ecologie

Kikkers spelen vanwege hun massale voorkomen, vooral van de larven, een grote rol in een ecosysteem. Ze staan als kleine carnivore gewervelden in het midden tussen kleinere, ongewervelde dieren die gegeten worden en grotere, gewervelde dieren die leven van kikkers. Vanwege hun dunne, permeabele huid zijn ze bovendien gevoelig voor vervuiling en andere veranderingen binnen het ecosysteem, waardoor de aanwezigheid van kikkers door biologen als een belangrijke indicator wordt gezien voor een gezond milieu.

Kikkers zijn gevoelig voor vervuiling omdat ze vanwege de complexe ontwikkeling en metamorfose sterk afhankelijk zijn van hormonen, dit zijn ontwikkelingsregulerende verbindingen die belangrijk zijn voor de overgang van kikkervisje tot kikker. Door vervuiling kan de hormoonhuishouding verstoord raken en hierdoor ontstaan misvormingen en veranderingen in het uiterlijk, het gedrag en de voortplanting. Het is bekend dat kikkers bijvoorbeeld kleiner blijven, minder gaan eten of minder eieren produceren.
Bij een teveel aan meststoffen in het oppervlaktewater of de bodem wordt de habitat overwoekerd door vegetatie en trekken de dieren weg naar minder begroeide locaties. Vermesting leidt meestal tot verzuring, in een te zuur milieu kunnen kikkers en hun eieren en larven zich niet ontwikkelen.

Het jaar 2008 is door natuurbeschermingsorganisaties en dierentuinen uitgeroepen tot het **jaar van de kikker**, in de hoop wereldwijde aandacht te verkrijgen voor de bedreiging van de kikkers.
Mensen die bang zijn voor kikkers leiden aan Ranidafobie, mensen die bang zijn voor op padden gelijkende exemplaren hebben last van Bufonofobie.

Fabeltjes over kikkers

Over de kikkers bestaan verschillende fabeltjes, mythes en broodje-aap verhalen. Enkele bekendere zijn:

- **Kikkers kunnen het weer voorspellen:** In westelijk Europa werden kikkers gebruikt om het weer te voorspellen. De veranderende huidkleur van een kikker heeft inderdaad te maken heeft met een andere temperatuur of luchtvochtigheid, maar een accurate weersverwachting is hieruit niet te herleiden. De aboriginals van Australië en de oorspronkelijke bewoners van Amerika beschouwden kikkers als de brengers van regen. Dit is wel te verklaren omdat kikkers bij regen massaal tevoorschijn komen vanwege de vochtige omstandigheden maar kikkers hebben natuurlijk geen invloed op het weer.
- **Kikkers zijn giftig:** Slechts weinig soorten kikkers zijn gevaarlijk voor de mens, deze soorten komen alleen voor in regenwouden in Azië en Midden- en Zuid-Amerika. Giftige kikkers hebben meestal een felle kleur als waarschuwing voor vijanden, zoals de pijlgifkikkers en sommige mantellas.
- **Kikkers zijn heilzaam:** In sommige Aziatische landen worden kikkerpoten op open wonden of ooginfecties aangebracht in de veronderstelling dat dit de genezing zal bespoedigen. In werkelijkheid is er een risico op besmetting met parasieten die op de kikkers leven, die via infecties en wonden gemakkelijk binnen kunnen dringen. Een voorbeeld van een dergelijke parasiet is de lintworm *Spirometra erinaceieuropaei.*

- **Padden veroorzaken wratten:** Padden of pad-achtige kikkers hebben geen wratten maar slijm- en gifklieren in de huid die ze een wrattig uiterlijk geven. Wratten bij de mens worden veroorzaakt door een virus en hebben niets met kikkers of padden te maken.
- **Kikkers brengen (on)geluk:** in Aziatische landen als Japan worden kikkers als geluksbrengers gezien, in andere culturen juist als symbool voor onheil.

Cultuur

Ons koude kikkerlandje is een term die wel gebruikt wordt voor en door Nederlanders. Kikkers zijn onderwerp van een aantal spreekwoorden en gezegdes en komen ook terug in allerlei culturen. Een kikker speelt bijvoorbeeld een rol in het sprookje van de kikkerkoning, waarin een prinses die zich over haar tegenzin heen zet en de 'smerige' kikker kust, waarna deze in een prins verandert. Andere bekende kikkers zijn Kermit de kikker en *kikker* uit de boekenserie van Max Velthuijs. Een bekend versje over kikkers, Zeven kikkertjes, begint alsvolgt:

Er zaten zeven kikkertjes al in een boerensloot.
De sloot was toegevroren, de kikkertjes half dood.

Enkele voorbeelden van spreekwoorden en gezegdes waarin kikkers een rol spelen zijn:

- **Een kruiwagen vol kikkers**; een moeilijk in de hand te houden situatie.
- **Van een (kale) kikker kan men geen veren plukken**; men kan geen geld krijgen van iemand zonder vermogen.
- **Kikkerbloed hebben**; het nooit koud hebben.
- **Ergens verkikkerd op zijn**; ergens verliefd op zijn.
- **Als een kikker op een kluitje**; geen bewegingsruimte hebben.
- **Een kikker in de keel hebben**; een schorre stem hebben.
- **Een koele kikker zijn**; zich niet snel druk maken.
- **Waar kikkers zijn daar is ook water**; als er veel geruchten zijn is er meestal iets van waar (idem: waar rook is, is vuur).
- **Hij is er af als een kikker van zijn staart**; hij heeft helemaal niets meer.

Bron:
http://nl.wikipedia.org/wiki/Kikvorsachtigen

Van eitje naar kikker

Bescherming : Volgens de Natuurbeschermingswet mag je geen kikkers verstoren, laat staan ze doden of meenemen. De boomkikker, geelbuikpad en de knoflookpad behoren tot de bedreigde soorten. De heikikker, poelkikker en vroedmeesterpad behoren tot de kwetsbare amfibieën.

Hoe lang leven kikkers ? Een heel moeilijke vraag. Er is hieromtrent heel weinig geweten omdat het niet eenvoudig is kikkers hun hele leven lang te volgen. Men heeft nog geen systeem gevonden om hen een soort halsband om te doen en zo hun doen en laten te volgen. In gevangenschap echter weet men dat kikkers tussen 4 en 15 jaar oud kunnen worden
Bron:
http://users.telenet.be/cha.go1/kikkertekst.html

SUDOKU

Weer zijn er twee goede oplossingen binnengekomen op de sudoku van de vorige keer. De oplossing was: web-site! Abusievelijk is de oplossing van de eerste krant van dit jaar vergeten te vermelden. Hierbij de oplossing was: volhouden. De prijswinnaar is deze keer geworden: S.J. Anes, van Ravelingenstraat 18. De cadeaubon van € 5, -- wordt zo spoedig mogelijk uitgereikt.
Wilt u aangeven of Freek de Bruijn, die deze puzzels maakt, te moeilijke, te makkelijke, of precies goede sudoku's maakt?

Sudoku met cijfers:

	4	9			3		7	
2				7		4		5
6			4			1	3	
	9				2			6
		6	7				5	
1		2		5		8		
	2		5	4				1
9		1	3		7			4
	5		2	6		9	8	

a = 1, e = 2, j = 3, ! = 4, k = 5,
n = 6, s = 7, t = 8 en ? = 9.

Sudoku met letters:

	!	?			j		s	
e				s		!		k
n			!			a	j	
	?				e			n
		n	s				k	
a		e		k		t		
	e		k	!				a
?		a	j		s			!
	k		e	n		?	t	

Karakters: a, e, j, !, k,
n, s, t en ?.

De oplossing is een woord in de lettertabel van linksboven naar rechtsonder. Stuur de oplossing in vóór de sluitingsdatum van 4 november van de volgende Bockepraat op luchtmanspl. 9 en voor de winnaar is er dan een cadeaubon van € 5,00.

Meeùs weet uw woning op waarde te schatten!

Met een klein team van deskundige en enthousiaste medewerkers zijn wij u graag van dienst bij de verkoop van uw woning. Als één van de grootste makelaarskantoren in de regio, zijn wij als geen ander in staat uw woning bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Wij werken daarbij uiteraard nauw samen met onze andere kantoren in het centrum van Leiden en Leiderdorp.
Meeùs: Goed geregeld dus!
Bent u binnenkort van plan te verhuizen en wilt u weten wat uw woning waard is?
Wij komen graag een keer langs voor een gratis waardebepaling.
Een groet van kantoor Stevensbloem!!
Meeùs Makelaars - Leiden Stevenshof-
Stevensbloem 305 - 2331 JD LEIDEN T+31 (0)71 568 56 00 F+31 (0)71 568 56 01 Email: info.leiden.stev@meeus.com

MEEÙS®
Goed geregeld dus.
Verzekeringen - Hypotheken - Makelaardij O.G.
WWW.MEEUS.COM

WONINGINBRAKEN IN DE BOCKHORST

(Leidsch dagblad 26 juli 2008)

Woninginbraken via bovenlichtjes

Bij een aantal woningen in Leiden West is de afgelopen week ingebroken via het bovenlichtje van de achterdeur.
Het gaat om huizen aan de Calandstraat en Jacob Catslaan in de Lage Mors en het Jan Paetsplein en de Pieter van der Aastraat in de Bockhorst. De dieven wisten de uitzethaak van het bovenlichtje los te schroeven, waarna men de woning kon betreden. In een aantal gevallen was de buit een laptop. Waarschijnlijk hebben de bovenlichtjes opengestaan.

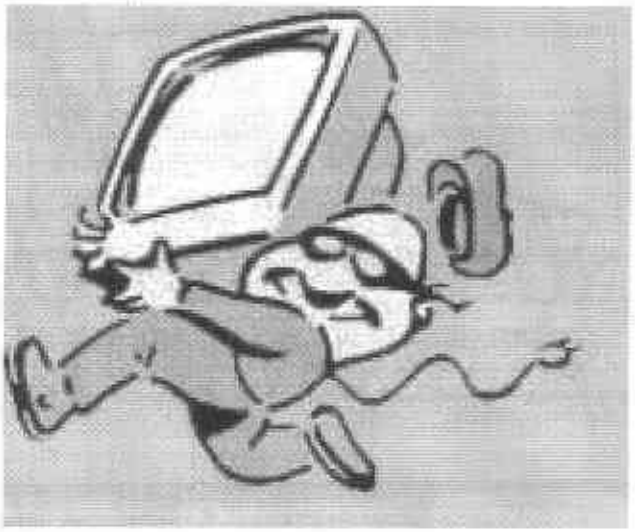

Algemene LedenVergadering:

Maandag 13 oktober 20 uur

Kleine zaal in Buurthuis Morschwijk
Topaaslaan 19

Laat uw stem horen en denk mee.

Kikkerkleurplaat

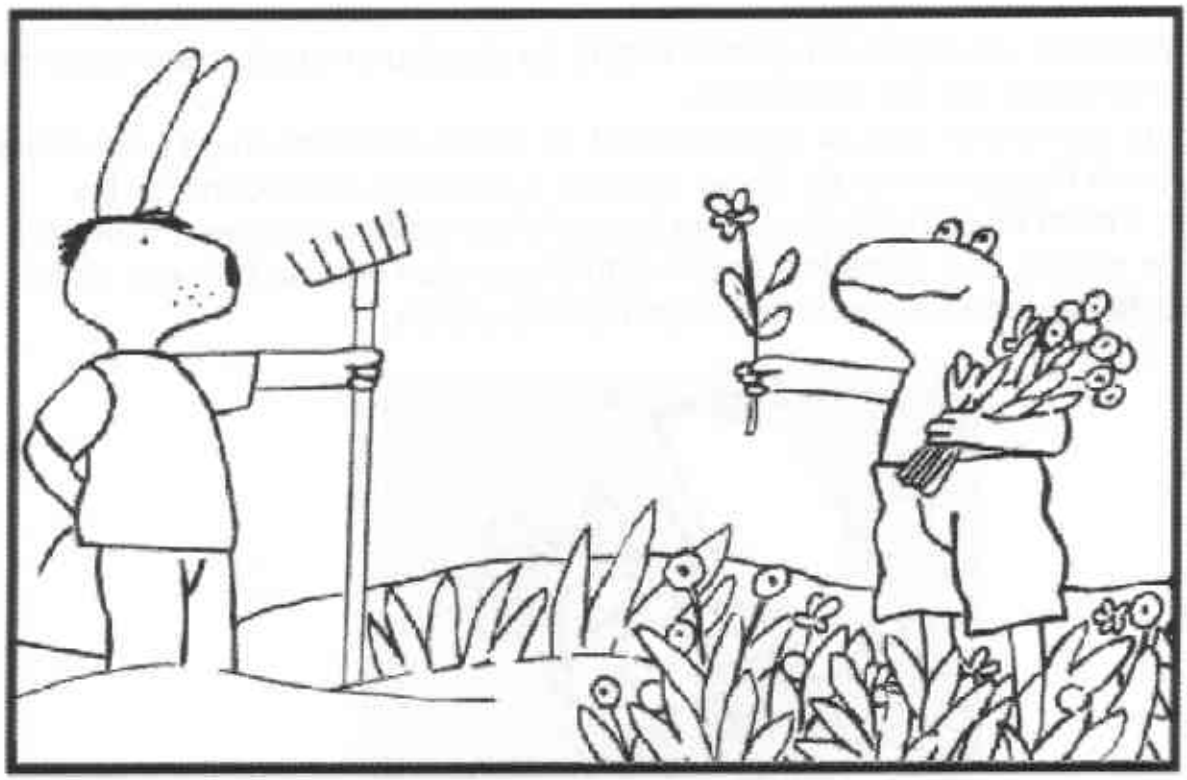

Kleine groepjes: max. 6 cursisten, dus u krijgt veel aandacht en gelegenheid tot vragen stellen. Individuele aanpak.

Maatwerk computercursus

Windows, Word, Internet + e-mail, Excel, Powerpoint en Access behoren tot de mogelijkheden. ECDL gekwalificeerd (Europees Rijbewijs). Tevens Fotobewerking. Een dagcursus van 10 x 1½ uur of avondcursus van 7 x 2 uur kost € 170,-. Uitermate geduldige en enthousiaste docenten.

Hit Enter
COMPUTERCURSUSSEN

Voor info e-mail: Loes de Blok, info@hitenter.nl.
Of bel: 071-5761456. Luchtmansplein 9, 2332 PP Leiden.
U kunt vrijblijvend een brochure aanvragen.

We beginnen half september, half januari en half april met de cursussen.

De leslocatie is: Administratiecollectief, Rhijngeesterstraatweg 18A, 2342 AM Oegstgeest. (Net voorbij Hotel Het Witte Huis)

www.hitenter.nl

dministratiecollectief

Administratie- en belastingadviseurs

Rhijngeesterstraatweg 18-a
2342 AM Oegstgeest
tel.: 071 - 512 70 54
fax: 071 - 512 70 04
www.administratiecollectief.nl
email: info@administratiecollectief.nl

- Administraties
- Salarisverwerking
- Belastingaangiften voor ondernemers en particulieren
- Bedrijfs- en belastingadviezen
- Financiële diensten en verzekeringen

Al Uw dranken op een presenteerblaadje

Wij verhuren ook Cooltaps, Bierglazen, Wijnglazen, Long-drinkglazen, Flutes, Stoelen, Dienbladen, Spoelbakken, Sta-tafels en de bijbehorende Rokken

Voor informatie belt U
Wijnhandel Jan Toet
Diamantplein 1
2332 HR LEIDEN
Telefoon: 071-5764907

Fiets speciaal

De Mors

VERKOOP, ONDERHOUD EN REPARATIE

DEALER VAN O.A. **BATAVUS**
GAZELLE

OOK VOOR: wielerkleding
regenkleding
onderdelen
accessoires
bromfietshelmen

EN ZELFS: fietsverzekeringen
sleutels namaken

Firma van POLANEN

MORSWEG 174 TELEFOON: 5313498

Werkplaats:
Hoofdstraat/Hoek Molenstraat
Sassenheim
Tel: 0252-22 15 53

Prive:
Sijthoffstraat 21 2332 PX Leiden
Tel:071-531 62 74

Mobiel:
06-54776967

Schoonheidssalon Papillon

Aaltje Noordewierlaan1, 2324 KP Leiden
op maandag en vrijdag.

Luchtmansplein 14, 2332 PK Leiden
op dinsdag en donderdag.

Behandelingen volgens telefonische afspraak

Uw schoonheidsspecialiste

Jacqueline van den Bogaerd
06 23046924
Elke maand leuke aanbiedingen!

Voor meer informatie kunt u altijd bellen.